جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیرعامل و مدیر مسئول: محمدجواد اخوان
سردبیر: غلامرضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان بیهقی
کوچه شهید اکبر زجاجی (چهاردهم غربی)، پلاک ۱۲
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸
روابط عمومی: ۸۸۵۲۳۰۶۰
توزیع: مؤسسه نشرگستر امروز نوین ۸۸۷۳۰۹۴۲
چاپ: همشهری
www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۶۸۲۳ | شنبه ۲۱ مرداد ۱۴۰۲ | ۲۵ محرم ۱۴۴۵ | اذان ظهر: ۱۲:۰۹ |
غروب آفتاب: ۱۸:۵۸ | اذان مغرب: ۱۹:۱۷ | نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۲۲ | اذان صبح فردا: ۰۳:۴۸ | طلوع آفتاب فردا: ۰۵:۲۱ |

دیده‌بان

آرامگاه ایلخانی شکاف برداشت

یک باستان‌شناس از گسترش شکاف در بدنه و گنبدخانه آرامگاه به جای‌مانده از دوره ایلخانیان در شهرستان انار کرمان خبر داد.

محمدرضا نسب عبداللهی، باستان شناس در ارتباط با شکاف آرامگاه ایلخانی به ایسنا گفت: آرامگاه ایلخانی در بدنه، ایوان و گنبدخانه مدت‌هاست دچار شکاف شده‌است، اما تاکنون اقدامی برای جلوگیری از گسترش این شکاف‌ها انجام نشده و بیم آن می‌رود که آسیب‌ها، استواری بنا را به‌ویژه در گنبدخانه از بین ببرد. گنبد این آرامگاه ایلخانی دارای معماری خاصی است و باید پیش از فروریختن، از سوی میراث‌فرهنگی و اوقاف برای مرمت آن اقدامات فوری انجام شود.

به گفته این باستان‌شناس، ساخت‌وساز غیراصولی در آرامگاه، تغییرات در کف‌سازی فضاهای داخلی و خارجی، مسدود شدن طاقچه‌های رواق‌های شرقی و غربی، از بین رفتن بخش زیادی از نقاشی‌های گنبدخانه بر اثر گچ‌کاری، تغییر ورودی مجموعه از جبهه غربی به جنوبی، تخریب بعضی از فضاهای اصلی بنا، تغییرات در ابعاد و اندازه‌های ورودی‌های فضاهای داخلی بنا، مسدودشدن روزنه‌های زیر گنبد، تخریب دیوار اصلی جهت شرقی، تخریب سقف اتاق‌های طبقه اول برای ایجاد پلکان از جمله آسیب‌های انسانی است که در طول سالیان گذشته به این آرامگاه ایلخانی وارد شده‌است.

نسب‌عبداللهی گفت: مصالح اصلی این آرامگاه ایلخانی خشت و گل بوده‌است، اما حدود دهه قبل ساخت و سازهایی در آن انجام شد که بنا را از شکل و شمایل اصلی خارج کرد و منظر آن را از بین برد. آرامگاه بشر حافی شهرستان انار با دیرینگی ایلخانیان در سال ۱۳۸۲ در فهرست میراث ملی ایران به ثبت رسیده‌است. ایلخانان مغول از سال ۶۵۴ تا ۷۵۶ هجری قمری و حدود یکصد سال بر ایران حکومت کردند.

معرفی مدیران جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان

دبیر سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان در نشست ستاد اجرایی جشنواره، مدیران این رویداد سینمایی را معرفی کرد.

به گزارش «جوان» به نقل از امور ارتباطات رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان، مجید زین‌العابدین دبیر سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان در نشست ستاد اجرایی جشنواره با تأکید بر توجه کامل به محورهای هشت‌گانه ابلاغی رئیس سازمان سینمایی در برنامه‌ریزی‌های جشنواره، مدیران این رویداد سینمایی را معرفی کرد.

دبیر شورای سیاستگذاری جشنواره سی و پنجم گفت: بعد از یک وقفه و فترت چهار ساله از برگزاری حضوری جشنواره به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا، این دوره نیازمند برنامه‌ریزی هر چه باشکوه‌تر برای حضور سینماگران حوزه کودک و نوجوان، اهالی فرهنگ و هنر و خانواده‌هاست. در همین رابطه زین‌العابدین با اشاره به ادغام برخی مدیریت‌ها به منظور چابک‌سازی ستاد جشنواره، احکام مدیران سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان را ابلاغ کرد. مسعود احمدیان به عنوان مدیر اجرایی جشنواره، میثم بکتاشیان مدیر اجرایی اصفهان، رائد فریدزاده مدیر امور بین‌الملل، سیمون سیمونیان مدیر دبیرخانه، وحید ملتجی مشاور عالی دبیر، حمیدرضا کتیرایی مدیر پشتیبانی، میلاد شکرخواه مدیر فناوری اطلاعات و مصطفی محمودی مدیر ارتباطات و اطلاع‌رسانی جشنواره منصوب و معرفی شدند. سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان با دبیری مجید زین‌العابدین از پانزدهم تا بیستم مهرماه سال جاری (۷ تا ۱۲ اکتبر ۲۰۲۳) به میزبانی اصفهان برگزار می‌شود.

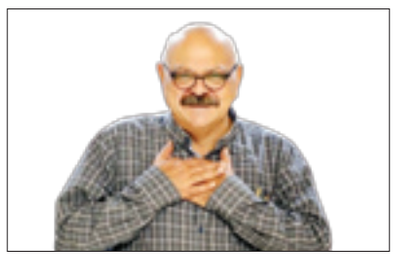

کوروش صفوی زبان‌شناس ایرانی درگذشت

کوروش صفوی زبان‌شناس و مترجم، نایب رئیس انجمن زبان‌شناسی ایران و استاد دانشگاه علامه طباطبایی در ۶۷سالگی از دنیا رفت.

کوروش صفوی، زبان‌شناس و مترجم ایرانی، نایب‌رئیس انجمن زبان‌شناسی ایران و استاد دانشگاه علامه طباطبایی بود که پژوهش‌های متعددی در زمینه معناشناسی، نشانه‌شناسی، رابطه زبان‌شناسی و ادبیات و تاریخ زبان‌شناسی داشته‌است.

وی متولد ۶ تیر سال ۱۳۳۵ در تهران بود که مدرک کارشناسی زبان آلمانی را از مدرسه عالی ترجمه و کارشناسی ارشد و دکتری زبان‌شناسی را از دانشگاه تهران اخذ کرد و از سال ۱۳۵۶ به استخدام دانشگاه علامه طباطبایی درآمد و عضو هیئت علمی گروه زبان‌شناسی آن دانشگاه شد. مرحوم صفوی نزدیک به ۱۰ سال پس از اخذ کارشناسی ارشد خود و هنگامی که دوره دکتری زبان‌شناسی دانشگاه تهران دوباره بازگشایی شد، وارد این دوره شد و در سال ۱۳۷۲ دکتری زبان‌شناسی خود را از این دانشگاه گرفت.

هشتمین جشنواره ملی اسباب‌بازی مهرماه برگزار می‌شود

مدیر عامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان گفت: هشتمین جشنواره ملی اسباب‌بازی در مهرماه برگزار می‌شود.

حامد علامتی مدیر عامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان گفت: هشتمین جشنواره ملی اسباب‌بازی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان قرار بود از ۱۰ تا ۱۶ تیر در مرکز آفرینش‌های فرهنگی هنری کانون برگزار شود که این زمان به مهرماه موکول شد. وی افزود: این جشنواره در سال «مهار تورم و رشد تولید» با رویکرد کمک به برقراری ارتباط میان طراحان، تولیدکنندگان، مروجان و فعالان حوزه اسباب‌بازی و سرگرمی برگزار می‌شود.

مدیر عامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان گفت: کمک به توسعه کمی و کیفی حوزه اسباب‌بازی، کمک به ساماندهی صنعت اسباب‌بازی، توسعه و ترویج کاربردها و کارکردهای بازی و اسباب‌بازی و تقویت ارتباط میان فعالان این حوزه از اهداف برگزاری این جشنواره به شمار می‌رود. وی افزود: این جشنواره توسط کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و با همکاری شورای نظارت بر اسباب‌بازی، انجمن تولیدکنندگان اسباب‌بازی، ستاد توسعه فناوری‌های نرم و هویت‌ساز و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، انجمن علمی بازی ورزش کودکان و همراهی سایر فعالان این حوزه برگزار می‌شود. علامتی گفت: برگزاری نشست‌های تخصصی، برپایی نمایشگاه دستاوردهای صنعت اسباب بازی ایرانی، نمایشگاه ترویجی بازی و اسباب بازی و بازار اسباب بازی از مهم‌ترین بخش‌های این جشنواره هستند.

حکمت

امام سجاد علیه‌السلام:

خدایا، من اسیر گرفتاری‌ها و در گرو اعمال خویش هستم.

بخشی از دعای پنجاه و سوم صحیفه سجادیه

در مراسم بزرگداشت شیخ‌الارشاد صفی‌الدین اردبیلی عنوان شد

شاهکار اصلی خاندان شیخ صفی در حفظ منزلت زنان است

رضا نازع/ایرنا

■ **نوید پارسا**

شیخ صفی‌الدین، عارفی بود که در مقابل اجتماع خود احساس مسئولیت کرد و هم در حوزه عرفان و معنویت و هم در صحنه اجتماعی خدمت بزرگی به تاریخ بشر کرد.

محمد شالویی، رئیس انجمن مفاخر فرهنگی ایران با بیان این مطلب در مراسم بزرگداشت شیخ‌الارشاد صفی‌الدین اردبیلی که با حضور مسئولان و اندیشمندان داخلی و خارجی در محل بقعه در اردبیل برگزار شد، این عالم را از اندیشمندان بزرگ و ممتاز اسلام در زمان خود معرفی کرد.

شالویی عنوان کرد: در زمانی که دوره انبیا و اولیا رو به اتمام نهاد، مردم دست به دامان کسانی می‌شوند که رحمتی بر عالمان باشند و بتوانند مردم را از تاریکی به روشنی راهنمایی کنند و شیخ صفی‌الدین کسی بود که گوشه‌نشینی نکرد و در کنار و با این مردم بود و آنها را رهبری کرد. شیخ صفی‌الدین عارفی بود که در مقابل اجتماع خود احساس مسئولیت کرد و هم در حوزه عرفان و معنویت و هم در صحنه اجتماعی خدمت بزرگی برای تاریخ بشر کرد.

رئیس انجمن مفاخر فرهنگی ایران با بیان اینکه شیخ صفی‌الدین اردبیلی در کتاب‌های بزرگان و کتاب‌های اسلام‌شناسی مورد تمجید قرار گرفته است، عنوان کرد: شیخ صفی در زمره کسانی بود که توانست خود را از زمین به آسمان ببرد و ترکیب حماسه عرفانی، اجتماعی و قهرمانی را با هم داشت و این را به فرزندان خود نیز انتقال داده بود.

■ **برای شیخ از همه دنیا هدیه ارسال می‌شد**

در ادامه این مراسم معنوی، آیت‌الله سیدحسن عاملی، نماینده ولی‌فقیه و امام جمعه اردبیل به معرفی بیشتر این شیخ و ثبت وقایع اردبیل تأکید کرد و با بیان اینکه حیات علمی هر منطقه‌ای وابسته به بزرگانی است که در آن منطقه زندگی می‌کنند، گفت: کشور ما مدیون عنایات سلسله مبارک صفوی است و باید تلاش کرد تکریم و تعریف این حریم را به دنیا ارائه داد. برای شیخ صفی از تمام دنیا از چین تا دریای سیاه از آسیای میانه هدایا فرستاده می‌شد. هر عارفی صاحب این مرتبه از عرفان نمی‌شود و در این خصوص باید رمز قضیه را دنبال کرد. از متخصصان و محققان انتظار می‌رود این موضوع را روشن کنند که این یکی از عادت‌های شریعه و مباحث نظریه خاص نبوده است.

آیت‌الله عاملی افزود: در شورای فرهنگ عمومی استان سراغ اهل علوم رفتیم و مشخص شد کتاب عرفانی شیخ صفی ۸۰۰ سال است کتاب درسی علویان دنیاست و طی فراخوانی که برای جمع‌آوری مقاله بود به شاهکارهای علمی در کشورهایی چون امریکا دست یافتیم که اگر این موارد برای مردم ما گفته و ثبت نشود برای جامعه علمی اردبیل عیب است.

وی ادامه داد: شیخ و فرزندان شیخ ۲۰۰ سال کار کردند تا یک سلسله ایجاد شد و اولین سلسله‌ای بود که پس از حکومت فروپاشی شده ساسانیان عزت ایران را به خودش برگرداند. اردبیل ما در صدر است و در پرداخت و بازگویی این رویداد مهم باید کار کرد.

■ **شاهکار اصلی خاندان صفوی در حفظ منزلت زنان**

نماینده ولی‌فقیه در استان اردبیل شاهکار بزرگ سلسله صفوی را حفظ شأن و منزلت زن دانست و تصریح کرد: آنهایی که برخی شعارها را می‌دهند، قدرت و جایگاه زن در صفویه را بروند مطالعه کنند. شیخ صفی‌الدین اردبیلی کسی بود که در دامن یک زن تربیت شد و با کسب علم در کنار یک زن مراحل عرفانی را طی کرد.

عاملی با اشاره به شهادت سلطان حیدر و بعد سلطان علی در جنگ و رهبری قشون توسط یک زن، یعنی عالم‌شاه بیگم عمه‌شاه اسماعیل بیان کرد: بهترین نقش زنان در نجات اسماعیل خردسال از دست رستم میرزا پس از شهادت سلطان علی نمایان است، هنگامی که فرستادگان حکومتی، قدم به قدم در تعقیب و به دنبال اسماعیل بودند، یک زن به نام خانجان یک ماه اسماعیل را پنهان کرد. آن زن را شکنجه کردند، ولی آن کودک حفظ شد و سپس به زنی دیگر به نام ابه جراحه از قبیله ذوالقدر در سردابه مسجد جامع اردبیل سپرده شد. این زن در یک فرصت اسماعیل را به دست قزلباشان به خارج اردبیل فرستاد و در این راه جانش را از دست داد.

وی با بیان اینکه افتخارآفرینی و مسئولیت اجتماعی زنان خاندان صفوی قابل توصیف نیست، افزود: ریاست مجلس، سردار قشون و ریاست کتابخانه آستان قدس رضوی برعهده همین مادران و فرزندان شیخ بود.

آیت‌الله عاملی: آنهایی که برخی شعارها را می‌دهند قدرت و جایگاه زن در صفویه را بروند مطالعه کنند، شیخ صفی‌الدین اردبیلی کسی بود که در دامن یک زن تربیت شد و با کسب علم در کنار یک زن مراحل عرفانی را طی کرد

■ **تلاش شیخ صفی برای احیای ایران**

علی‌اکبر ولایتی در پیامی به این مراسم نوشت: شیخ صفی‌الدین اردبیلی مؤثرترین روحانی در تاریخ تشیع در شکل دادن به هویت ملی و مذهبی ایرانیان بود و بسیار تلاش کرد تا ایران را احیا کند. سرزمین ایران از دیرباز زمینه و موقعیت مناسبی برای رشد کمی و پرورش فکری و روحی شیعیان در سه گروه عمده زیدیه، اسماعیلیه و اثناعشریه (۱۲ امامی‌ها) فراهم کرده بود. از آن میان، تشیع اثناعشری به سبب سازمان یافتگی فکری، کلامی، علمی و فقهی و در کل فرهنگی، غنی‌ترین محصولات فکری را تولید کرده است. تشیع اثناعشری که به یمن قدوم مبارک حضرت امام رضا(ع) در سرزمین ایران دارای سازمانی کاملاً نظام یافته بود در ایران، به‌ویژه در بخش‌های مرکزی با همه ساختارهایش مقبول اهل اندیشه قرار گرفت و با عرفان عمیق ایرانی حمایت شد و به علت شرایط تاریخی و اجتماعی، ایران رشد و بالندگی مناسبی یافت و به پایگاهی دفاعی برای مردم بی‌دفاع ایران در برابر خلفای جائر عباسی و دست‌نشاندگانش، ظلم مغولان و دیگر اربابان ظلم و جور تبدیل شد. بدین سان، اسلام‌باوری ایرانیان در پیوند با کانون‌های گوناگون ظلم‌ستیزی و عدالت‌خواهی بالنده شد و در اعتقاد ایرانیان به امامت بحق ۱۲ امام معصوم(علیهم‌السلام) و در هماهنگی اجتماعی با دیگر مذاهب در جایگاهی فرامذهبی قرار گرفت.

در ادامه پیام آمده است: نیای خاندان صفویه، بزرگ‌مردی در تاریخ ایران و تشیع به نام شیخ صفی‌الدین ابوالفتح اسحاق اردبیلی نوه فیروزشاه و از سادات موسوی بود. نسب صفی‌الدین با ۱۹ واسطه به حضرت امام موسی کاظم(ع)، امام هفتم شیعیان امامیه می‌رسد.

وی مؤثرترین روحانی در تاریخ تشیع در شکل دادن به هویت ملی و مذهبی ایرانیان بود و بسیار تلاش کرد تا ایران را احیا کند و در این راه سعی بسیار کرد و تلاشی انصافاً خستگی‌ناپذیر و تحسین‌برانگیز داشت. او از عنفوان جوانی به عنوان یک شخصیت شیعه اثناعشری و یک ایرانی معتقد به هویت اصیل ایرانی مطرح بود.

فردی فقیه، عارف، عالم و مجاهد بود که سلسله صفویه را تشکیل داد.

دربخش دیگری از پیام آمده است: شیخ صفی‌الدین اردبیلی براساس قرائن موجود تاریخی بسیار جست‌وجو کرد تا حقایقی از تاریخ پیچیده و طولانی پر از رنج ایرانیان را کشف کند و به اقصی‌نقاط ایران سفر کرد، حتی براساس بعضی روایات با شیخ اجل مصلح‌الدین سعدی که در خانقاه خود بیرون از شهر شیراز از میهمانان و جست‌وجوگران سیر و سلوک پذیرایی می‌کرد، مدتی هم‌صحبتی داشت ولی برخی از آنچه را که دنبالش بود در آنجا نیافت که شاید مهم‌ترین آنها احیای ملیت ایرانی بود که نشان‌دهنده یأس برخی بزرگان ما در تحقق چنین آرمانی بود. بنابراین سعدی هیچ اشاره‌ای به این موضوع ندارد. با وجود اینکه بدون تردید سعدی دارای شخصیتی بزرگ و جامع بود، اما مأیوس از یکپارچگی سیاسی بود. بنابراین با جدیت تمام به ادامه یکپارچگی فرهنگی ایران پرداخت.

شیخ صفی‌الدین اردبیلی از همان جوانی همواره از عرفای منزه و خوش‌نام بود. شیخ زاهد به گفته مریدانش، پیش از آنکه شیخ صفی‌الدین را دیده باشد، درباره او گفته بود: «ای مریدان، مژده باد شما را شیخ‌المعصومین و عارف به علوم اسرار حضرت رب‌العالمین، شیخ صفی‌الدین اسحق موسوی، شفقت کرده به جانب من می‌آید. به خدا این جوان محرم بارگاه حق و برگزیده حضرت خدای عالم است.»

ادامه حیات سیاسی ایران با سلسله صفویه تضمین شد و عملاً این کشور قدیمی که طولانی‌ترین تاریخ تمدن را در جهان با بیش از ۱۰ هزار سال (برای نمونه در تپه‌سنگ چخماق شاهرود، تمدن سیلک کاشان، شهر سوخته سیستان، کنار صندل جیرفت و غیره) دارد، ماندگار ماند در حالی که رقبای ایران مانند یونان، رم، مصر قدیم، هند و چین هیچ کدام طول، انسجام و پیوستگی فرهنگی ایران را نداشته و ندارند.

■ **تقویت هویت آذری به عنوان بخش مهمی از هویت ایرانی**

ولایتی در ادامه پیام آورده است: کار مهم دیگر که صفویان انجام دادند، تثبیت و تقویت هویت اصیل و ریشه‌دار آذری به عنوان بخش مهمی از هویت جامع ایرانی بود و ما در دو مقاله به نام «من هم یک آذری هستم» اثبات کرده‌ایم ایرانیان از زمان حضرت زرتشت گرایش توحیدی داشتند و خود زرتشت نیز به نظر اغلب مورخان معتبر قدیم از مردمان آذربایجان یا متوطن در این محل بوده است.

صفویان با بهره‌گیری از ابزارهای تعلیمی و تبلیغی مردمی، تشیع را در میان مردم ایران تثبیت و تعمیق کردند. این ابزارها عبارت بودند از درس و کتابت؛ ساختن مساجد جدید و چشمگیر و باعظمت برای ترغیب مردم به حضور در این پایگاه‌های مهم مذهبی ـ سیاسی؛ برگزاری اجتماعات گوناگون روضه‌خوانی، تعزیه‌خوانی، مولودی‌ها در حرم امامزاده‌ها، تکیه‌ها و دیگر زیارتگاه‌ها به مناسبت‌های مختلف مذهبی.

بدین ترتیب با تدابیر بسیار مؤثر و عمیق سلسله صفویه یک انسجام ملی و مذهبی در میان ایرانیان با پیشتازی یک قوم قدیمی و مؤثر در شکل‌گیری هویت ایرانی یعنی آذری‌ها به وجود آمد که پیش از آن، بی‌سابقه بود و عملاً موجب یکپارچگی دائمی ایران شد. این امر عملاً موقعیت آذری‌ها را در درجه اعتباری که استحقاق آن را داشتند تثبیت کرد. آذری‌ها در آن زمان دو وظیفه را برعهده داشتند: اول تثبیت موقعیت تشیع اثناعشری به عنوان مذهب رسمی و دیگری، برعهده گرفتن رکن مهم فتوت توسط آذری‌ها.

در انتهای پیام آمده است: همه اینها از برکات تدابیر بسیار ارزشمند و عمق نگاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی(ره) در دوران پیش از تشکیل پادشاهی صفوی بود که به دست جانشینان وی به‌خوبی و درستی پیگیری شد و به ثمر رسید. عملکرد شیخ صفی‌الدین سه رکن داشت: تثبیت جایگاه دروس فقهی در حوزه‌های علمیه شیعه توسط علما، حمایت مردمی از علما، تثبیت نقش فتیان به عنوان واسطه میان مردم و روحانیت.

ایران بزرگ و پرافتخار امروز ما که مملکتی متبرک به ارادت به اهل بیت(علیهم‌السلام) و مفتخر به انتظار حضرت ولی‌عصر (ارواحنا له الفدا) است و به یکپارچگی و وحدت کلمه خود می‌بالد مدیون اندیشه‌ها و همت والای شیخ صفی‌الدین اردبیلی و جانشینانش است که یادشان در تاریخ پرافتخار ایران همواره زنده خواهد ماند.

نما | حسین کشتکار

سینما

گیر افتادن فیلم پروژه‌بگیران زن، زندگی، آزادی در زیرزمین!

پروژه بگیری جریان غربزده در سینمای ایران چیز تازه‌ای نیست و بخش زیادی از آن به طور رسمی انجام می‌شود، اما زیرزمینی‌شدن این ماجرا در نوع خود جالب است

■ **فرزین ماندگار**

وجه اصلی پروژه بگیران سینمایی که هنوز و همچنان در سینما و نمایش خانگی در حال فعالیت هستند، این است که به طور رسمی کار کنند و القائات محتوایی خود را با استفاده از شیوه‌های سینمایی و شگردهای خاص در آثار بگنجانند بدون آنکه مشکل خاصی از سوی شوراهای نظارتی متوجه آنها باشد، اما زیرزمینی‌شدن این روند در نوع خود رویکرد تازه‌ای محسوب می‌شود و لازم است نهادهای نظارتی روی این مسئله تأمل کنند که چه الزاماتی باعث‌شده عده‌ای فکر کنند می‌توانند به این شکل دست به تولید فیلم در ایران بزنند.

اخیراً فیلم سینمایی «کاباره» که به صورت زیرزمینی و با سفارش و سرمایه‌گذاری فردی خارج‌نشین در حال ساخت بود، در نیمه راه تولید متوقف شد. این پروژه به داستان زنی می‌پرداخت که قبل از انقلاب در یک کاباره کار می‌کرد و پس از پیروزی انقلاب و بسته‌شدن این اماکن بیکار می‌شود و مشکلات زیادی پیدا می‌کند. این فیلم با هدف برهم‌زدن آرامش اجتماعی و با هدایت نهادهای امنیتی غربی در ایران در حال تولید بود.

پیگیری‌ها حاکی از آن است که این پروژه با حضور و همراهی شماری از سینماگران شناخته‌شده و حرفه‌ای داخلی که مشخص نیست از زیرزمینی‌بودن آن اطلاع داشته‌اند یا خیر در حال تولید بوده و نقش اصلی آن را بازیگر زن پیشکسوت، «ف. م» بدون داشتن حجاب بازی می‌کرد.

روز گذشته حبیب ایل بیگی، معاون ارزشیابی و نظارت سینمایی در واکنش به این موضوع توضیحاتی ارائه داد: «از سال گذشته جریانی در خارج از کشور به واسطه شبکه‌های ماهواره‌ای و رسانه‌های معاند به منظور ساخت فیلم‌های ساختارشکنانه، هنجارگریز و زیرزمینی اقدام به انتشار فراخوان کرد که صرفاً با هدف برهم‌زدن آرامش در داخل کشور و با انگیزه‌های سیاسی صورت گرفته‌بود. در این فراخوان از سینماگران درخواست کردند تا بدون رعایت حجاب و شئونات قانونی در صحنه و جلوی دوربین‌ها ظاهر شوند و در این راستا، سرمایه‌گذاری مادی و تبلیغاتی هنگفتی نیز انجام شد تا در داخل ایران اینگونه فیلم‌سازی زیرزمینی و قاچاق شکل گیرد.»

■ **فیلم‌های زیرزمینی، از تهران تا کن**

معاون ارزشیابی و نظارت سینمایی با بیان اینکه این جریان تسهیلات حمایتی بسیاری را برای حضور این نوع فیلم‌ها در فستیوال‌ها و بازارهای بین‌المللی تدارک دیده است، افزود: در پشت صحنه این پروژه سیاسی و ضدملی علاوه بر حمایت از این آثار در فستیوال‌های خارجی، در راستای حمایت مادی و پشتیبانی مالی از آنها نیز برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفت. در جشنواره کن گذشته، نمونه‌ای از این فیلم‌های زیرزمینی فاقد حجاب در بازار کن به نمایش گذاشته شد که البته به‌رغم تبلیغات وسیع، استقبالی از آن اثر نشد.

وی اضافه کرد: شکی نیست که این جریان مشکوک در صدد بر هم زدن آرامش در سینمای ایران است و در خارج از ایران، انجمن جعلی را با نام فیلم‌سازان مستقل راه‌انداخت که سرحلقه آن یکی دو نفر معلوم‌الحال هستند تا با اهداف سیاسی و اغراض غیرسینمایی، سینماگران را که همگی با عزت، شرافت و قانونمند فعالیت می‌کنند، اغوا کنند یا از برخی سینماگران و عوامل بی‌اطلاع و ناآگاه سوءاستفاده کنند.

ایل بیگی با اشاره به اینکه فیلم «کاباره» نیز در همین راستا در حال تولید بوده‌است، عنوان کرد: به‌رغم اعلام قبلی مبنی بر عدم همکاری با فیلم‌های فاقد مجوز و تأکید بر احترام و رعایت قوانین و مقررات، فیلم مزبور در حال تولید، غیرقانونی بوده‌است و از سوی دستگاه‌های مربوطه نیز با آن برخورد شد.

وی توضیح داد: قاطبه سینماگران مانجیب، شریف و قانونمدارند، ممکن است افرادی به دلیل عدم‌اطلاع با پروژه‌ای همکاری کنند که جا دارد پیش از هرگونه همکاری از طریق خانه سینما، صنوف مربوطه و سازمان سینمایی در خصوص داشتن مجوزهای قانونی فیلم مورد نظر، اطمینان پیدا کنند تا دچار مشکل و خسارت‌های بعدی نشوند. معاون ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی تأکید کرد: طبیعی است فیلم‌سازی غیرقانونی و بدون مجوز یا عدم اطمینان عوامل فیلم و بازیگران از داشتن مجوزهای قانونی و همکاری با آن، مشکل‌ساز خواهد شد. وی گفت: ساخت فیلم قاچاق، غیرقانونی، زیرزمینی و بدون کسب مجوزهای رسمی با برخورد مراکز انتظامی، امنیتی و قضایی مواجه می‌شود.

تئاتر

مورد عجیب یک نمایش و بیانیه عجیب‌تر مرکز هنرهای نمایشی

ریسک پایین رفتارهای غیرقانونی منجر به حاشیه‌سازی در تئاتر شده است

■ **مصطفی شاه‌کرمی**

انتشار غیرقانونی تیزر تبلیغاتی یک نمایش باعث شد شورای ارزشیابی و نظارت بر نمایش اداره کل هنرهای نمایشی با صدور بیانیه‌ای جلوی پخش این تیزر خلاف قانون را بگیرد.

نکته جالب در مورد تیزر غیرقانونی یک نمایش اینکه اولاً بدون اخذ مجوز تولید و منتشر شده‌است، ثانیاً ارتباط محتوایی با نمایش ندارد، ثالثاً برخی بازیگران حاضر در آن تیزر جزو بازیگران نمایش نیستند! وجود این تناقضات سه‌گانه نشان می‌دهد که احتمالاً سازندگان نمایش آگاهانه و به قصد فریب مخاطب و بهره‌گیری از تکنیک ضدتبلیغ برای فروش بیشتر چنین اقدامی را انجام دادند!

گروه اجرایی یک نمایش مسئله‌دار به کارگردانی تینا بخشی که در سالن شهرزاد تهران روی صحنه است، بدون انجام فرآیند صدور مجوز کلیپ‌های تبلیغاتی توسط شورای نظارت بر نمایش، اقدام به پخش تیزری در فضای مجازی کرده که محتوای آن هیچ ارتباط و شباهتی با متن و محتوای این اثر ندارد و حتی بازیگران کلیپ منتشر شده نیز از عوامل نمایش «خانوم» نیستند. این اقدام گروه اجرایی نمایش خانوم که احتمالاً با سوءاستفاده از عدم برخورد متناسب مسئولان با تخلفات و اقدامات خلاف قانون دیگر گروه‌ها در گذشته صورت گرفته‌است نشان می‌دهد هزینه اینگونه تخلفات در مقایسه با فروش خوبی که پس از توقیف احتمالی و مظلوم‌نمایی گروه نمایشی متخلف به دست می‌آید انجام چنین ریسکی را توجیه‌پذیر می‌کند.

در بخشی از بیانیه شورای ارزشیابی و نظارت بر نمایش اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آمده است: «شورای نظارت و ارزشیابی نمایش، توجه و احترام به قانون را از طرف همه

گروه‌های نمایشی لازم می‌داند و با عواملی که بدون توجه به قوانین، مبادرت به ساخت و پخش کلیپ‌های تبلیغاتی نامتعارف، غیرفرهنگی و بر خلاف عرف اجتماعی و بدون در نظر مقررات شورا (خواه عمدی یا سهوی) کنند و اقدام‌شان باعث تشویش اذهان عمومی شود، برخورد مناسب قانونی خواهد کرد. موضوع پخش کلیپ بدون مجوز نمایش «خانوم» نیز که به صورت عمدی یا سهوی پخش شده، در حال پیگیری از طرف این شورا قرار دارد و کارگردان و تهیه‌کننده این اثر به شورای نظارت بر نمایش فراخوانده شده‌اند.»

البته همانطور که گفته شد شورای ارزشیابی و نظارت بر نمایش اداره کل هنرهای نمایشی با صدور بیانیه‌ای به این اقدام اعتراض کرده و جلوی پخش و تیزر و اجرای نمایش را گرفته است، اما ظاهراً بر اساس متن این بیانیه و در نظر گرفتن گزاره و «احتمال سهوی یا عمدی» بودن این تخلف [که در این بیانیه دو بار به آن اشاره شده] قرار است هزینه چنین اقدامات خلاف قانونی آنقدر کم بماند تا راه این تخلفات برای گروه‌های بعدی باز باشد.